

Aika: Tiistai 24.11.2020 klo 14.00 – 16.30, kahvitarjoilu klo 13.30 alk.
Paikka: Hybridi-kokous Teams-etäyhteydellä (T)/ Kaupungintalon Terassikabinetti

Läsnä:	Justus Mollberg, puheenjohtaja	Vasemmistoliitto
varsinaiset jäsenet	Niina Halonen-Malliarakis (T)	Vihreät
	Pirkko Hyvärinen (T)	Helsingin Reumayhdistys ry
	Heikki Kaislanen (T)	Perussuomalaiset
	Kristiina Karhos	Helsingin ja Uudenmaan neuroyhdistys ry
	Susanna Haapala (T)	Kynnys ry
	Timo Martelius (T)	Kehitysvammatuki 57 ry
	Ibrahim Milanovic (T)	Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
	Aulikki Rautavaara (T)	Uudenmaan munuais- ja maksayhd. Uumu ry
	Anneli Salmevaara (T)	Helsingin Kuuloyhdistys ry
	Mikko Savelius (T)	Kokoomus
	Leena Simola-Nikkanen (T)	Helsingin Invalidien Yhdistys ry
	Mika Taberman	Sosiaalidemokraatit
	Samuli Tsupari (T)	Vammaisten lasten ja nuorten Tukisäätiö

Kaupungin pysyvät asiantuntijat	
Tiina Larva (T)	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Heidi Halkilahti (T)	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Johanna Seppälä (T)	Kaupunginkanslia, neuvonta
Pirjo Tujula (T)	Kaupunkiympäristön toimiala
Jonna Weckström (T)	Sosiaali- ja terveystoimiala
Tiina Lappalainen	Kaupunginkanslia, vammaisasiamies, sihteeri

Vierailijat (T) Kaupunginkanslian toimintojen esittely strategiapäällikkö Marko Karvinen, viestintäpäällikkö Jani Merimaa, projektipäällikkö Mirjam Heikkinen, osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö Johanna Seppälä, tasa-arvosuunnittelija Tuija Mustajärvi, johtava asiantuntija Eero Manninen ja Outi Paulig, vanhusneuvoston sihteeri.

Poissa Ann-Cristie Mattson Psykosociala föreningen Sympati rf

1.
Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuus
Puheenjohtaja avasi vammaisneuvoston hybridi-kokouksen klo 14.00 toivottamalla kaikki tervetulleiksi.
2.
Osallistujien toteaminen
Todettiin.
3.
Asialistan hyväksyminen
Hyväksyttiin.
4.
Tiedoksi edellisen kokouksen [muistio](#) (linkki)
Merkittiin edellisen kokouksen muistio tiedoksi.
5.
Muistion tarkastajat
Muistion tarkastajiksi valittiin Mika Taberman ja Kristiina Karhos.

6.

Kaupunginkanslian toimintojen esittely ja keskustelu

Kaupungin strategiapäällikkö Marko Karvinen esitteli ensin Helsingin [kaupunginkanslian eri osastoja ja toimintoja](#). Kaupunginkansliaan kuuluu elinkeino-, hallinto-, talous- ja suunnitteluosasto, henkilöstö-, viestintä- ja uusi strategiaosasto. Vuoden 2021 alussa aloittavan strategiaosaston toiminta-alaan kuuluvat tutkimuksen, tiedonhallinnan, kehittämisen sekä digitaalisen perustan ja asiantuntemuksen varmistaminen. Parhaillaan on menossa nykyisen strategiakauden toteutumisen arviointi ennen seuraavan strategian valmistelua uudella valtuustokaudella.

Projektipäällikkö Mirjam Heikkinen esitteli [saavutettavuusmallin valmistelun](#) puolivuotista hanketta. Malli tulee määrittelemään, miten saavutettavuus huomioidaan kaupungissa ja siinä luodaan työkaluja ja menetelmiä, joilla käytännön työssä varmistetaan saavutettavuuden toteutuminen. Esimerkiksi uutta digitaalista palvelua kehitettäessä varmistetaan koko kehittämisprosessin ajan saavutettavuus niin, että kaupungin kehittämät palvelut toimivat tehokkaasti kaikille käyttäjryhmille.

Osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö Johanna Seppälä esitteli kaupungin [vaikuttajatoimielinten koordinoitua](#) ja vammaisyhdistysten kuulemista ennen uusien toimielinten asettamista. Se on osa vaikuttajatoimielinten asettamispäätöksen valmistelua seuraavalle strategiakaudelle. Parhaillaan on käynnissä niin osallisuusmallin kuin vaikuttajatoimielinten toiminnan itsearviointi. Kuntavaalit on huhtikuussa ja tämä strategiakausi loppuu toukokuun lopussa. Uusi valtuusto aloittaa 1.6.2021, josta alkaa uusi nelivuotinen valtuustokausi. Kaupunginhallitus asettaa neuvostot toimikaudekseen, eli 2 vuodeksi kerrallaan. Vammaisyhdistysten kuulemisia valmistellaan kaupunginkansliassa, vammaisasiamies on valmisteluissa mukana.

Tasa-arvosuunnittelija Tuija Mustajärvi esitteli Helsingin 10.12. ihmisoikeuksien päivänä avautuvan uuden tasa-arvo ja yhdenvertaisuussivuston: Ihmisoikeuksien Helsinki. Sivusto tuo selkeyttä ja lisää kuvien avulla visuaalisuutta. Sivusto hyödyntää sekä kaupunkilaisia ja kaupungin työntekijöitä tuomalla esiin, kuinka kaupunki edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksien toteutumista. Sivustolle siirretään toimikuntien ja neuvostojen esittelyt ja asiakirjat. Sivuston saavutettavuustestaus on tehty. Koko kaupungin hel.fi-sivujen uudistus on vielä valmistelussa.

Johtava asiantuntija Eero Manninen kaupunginkanslian henkilöstöosastolta kertoi kesällä 2020 toteutetun kaupungin [palveluiden laaduntarkkailijoiden](#) työn organisoinnista. Laaduntarkkailijoiden raportista saadaan paljon tietoa myös kaupungin ulkoalueiden sekä eri toimialojen palvelujen esteettömyyden toteutumisesta ja palvelujen kehittämisen tarpeista. Raportti toi esiin, että lupaus esteettömyydestä ei valitettavasti toteudu, jos esteettömyystyö on vain osittaista ja satunnaista.

Myös palveluiden saavutettavuus muiden kielisille oli puutteellista. Vammaisneuvosto esitti, että myös jatkossa laaduntarkkailijoihin on rekrytoitava vähintään yksi henkilö, joka käyttää pyörätuolia tai on näkövammainen. Todettiin myös, että ulkoalueiden laaduntarkkailua tarvittaisiin myös talvikautena ja että laadun havainnoijina ja arvioijina voisi olla myös iäkkäämpiä kaupunkilaisia, ei vain nuoria.

Viestintöosaston sisällöntuotantoyksikön viestintäpäällikkö Jani Merimaa vastaa kaupunkitasoisista viestinnän kanavista, kuten: hel.fi-verkkosivusto, sosiaalisen median tilit, Helsinki-kanava, Helsinki-lehti, eri kielistä viestintää tuottava Info-Finland. Saavutettavuusvaatimukset ovat iso asia viestinnässä, vielä on tehtävä työtä, että verkkopalvelut saadaan kriteereiden mukaan toteutettua. Henkilökuntaa on koulutettu, osaamista vaaditaan myös hankinnoissa, opastusta löytyy kaupungin sisäisessä verkossa Saavutettavuus-sivustolta ja toimialojen verkkosivustoille on tehty saavutettavuusarvioita. Kaupungilla on valtavasi materiaaleja esim. pdf-muodossa, joita on haastavaa saada saavutettavaksi.

Kaupunki on sitoutunut saavutettavuudessa toteuttamaan vähintään AA-tasoa. Tämä edellyttää verkkosivuilta erilaisia sisällön toteutuksen toiminnallisuuksia. Esim. alt-tekstien lisäämistä kaikkiin kuviin, verkkosivujen suunnittelussa on mahdollistettava sen käyttäminen näppäimistön avulla ja että ruudunlukuohjelma sitä voi lukea. Videot tulee saada käyntiin näppäimillä ja videoiden tallenteet on tekstittävä viimeistään 14 vrk sisällä tai nopeamminkin. Kaupungin viestinnässä on käytettävä värejä vain tarpeeksi riittävällä kontrastisuhteella. Saavutettavuus hyödyntää jokaista käyttäjää, se on selkeä parannus kaikille.

Vammaisneuvoston vuoden viimeisissä Helsinki-kanavalle striimatuissa tilaisuuksissa on käytetty kirjoitustulkkauksia live-tekstityksenä. Vammaisneuvosto toi esiin, että saavutettavuus tulee huomioida erityisesti kaikille tarkoitettu koronatiedotuksessa. Samoin viestintään tarvitaan enemmän selkeää kieltä ja karttapohjaisten kyselyjen saavutettavuutta tulee parantaa. Näihin tarvitaan viestintäjohtaja Liisa Kivelän ja kaupungin viestinnän johtoryhmältä tarkempaa näkemys sekä tehdä yhteistyötä käyttäjien kanssa viestinnän kehittämisessä. Hel.fi-sivuston kehittämisen osallistamisesta oli jo hyvää kokemusta. Laajat kaupungin verkkosivustot uudistetaan vuoden 2022 aikana uudella alustalla.

Puheenjohtaja muistutti vammaisneuvoston toteuttamasta valokuvaprojektista, joka on tuottanut kuvia esim. apuvälineitä käyttävistä kaupunkilaisista kaupungin aineistopankkiin. Kaupungin kannattaa ottaa kuvat kovaan käyttöön. Samaistumisen kokemukset ovat kaikille tärkeitä, joten on tärkeää, että myös eri tavoin vammaiset kaupunkilaiset näkyvät kaupungin viestinnän sisällöissä.

7.

Kannanottopyyntö: Raitioteiden pysäkkien ja ylityspaikkojen muutokset (liitteet)

Käydyn keskustelun perusteella vammaisneuvoston kanta on, että painotetaan pysäkkien tiheyttä tärkeämmäksi kuin raitiovaunujen nopeutta. Vammaisneuvosto on kriittinen myös turvattomien raitiotien ylitysten lisäämistä kohtaan.

Vammaisneuvosto edellyttää, että vaihtoehtona tulee tarjota myös valo-ohjattu raitiotien ylitys. Esitetyistä näkemyksistä kootaan vammaisneuvoston kannanotto.

8.

Vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2021 (luonnos)

Suunnitelmaan lisättiin sosiaalisesti kestävä kehityksen edistäminen.

Keskustelun jälkeen vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2021 hyväksyttiin. Työvaliokunta tarkentaa vielä kevään kokoontumisten ajat.

9.

Syksyn vammaisneuvoston kokoukset ja tulevat tilaisuudet

Koronan aiheuttaman kokoontumisrajoitusten vuoksi [3.12. vammaisten päivän aamutilaisuuden ohjelma](#) välitetään ilman yleisöä [Helsinki-kanavan](#) kautta.

15.12. vammaisneuvoston etäkokouksen aiheiksi odotetaan vielä aihe-ehdotuksia yhdistyksiltä. Tällä hetkellä Sininauhaliiton esteetön päihde- ja mielenterveystyö esittelyssä, ei vielä muita aiheita.

10.

Osallistumiset

Ei ollut.

11.

Muut esille tulevat päätösaasiat

Vammaisneuvoston lausunto kuljetuspalvelujen järjestelmähankinnasta on annettu 13.11.

12.

Tiedotusasiat

Liikkumishjelmassa on ikääntyvien ja erityistukea tarvitsevien liikkujien alaryhmä. Työryhmän työskentelyn etenemistä voi seurata liikkumisvahti.hel.fi -sivustolta, jossa on kaikki liikkumishjelmassa toteutetut toimenpiteet. Mukana on myös omia kohteita soveltavasta liikunnasta. Verkkosivulta löytyy myös vastuuhenkilöt, joille voi toimenpiteitä kommentoida.

13.

Seuraava kokous

Seuraava vammaisneuvoston kokous on ti 15.12.2020, teemana vammais- ja pitkäaikaissairausyhdistysten esittämät asiat. Kokous pidetään etäyhteydellä.

14.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.55 ja toivotti kaikille hyvää joulukuun alkua.

Vakuudeksi

Justus Mollberg
puheenjohtaja

Tiina Lappalainen
sihteeri, vammaisasiamies

Muistion tarkastivat

Mika Taberman

Kristiina Karhos